

Venstres budgetforslag for 2022 og overslagsårene

Venstre ønsker en kommune i vækst og udvikling og vil styrke kerneområderne, hvor der er behov samt give størst mulig valgfrihed for borgerne og mere frihed under ansvar for medarbejderne. Derudover ønsker Venstre en kommune, der er mere i balance, og hvor flere projekter rundt i kommunen understøttes og iværksættes. Det gælder også at der lokalplansmæssigt sikres fremdrift og udvikling af bystrategierne, samtidig med at der løbende kan laves ændringer i lokal og kommuneplaner, der kan sikre udvikling i hele kommunen og understøtte private investeringer samt arbejdspladsskabelse.

I områdebyer som Gråsten og i Broager, hvor bystrategien er beskrevet og vedtaget af byrådet for lang tid siden, skal der være øget fokus på igangsætning af planer for boligudvikling, som kan indgå i det førstkomende kommuneplanstillæg.

Mange ting havde kunnet gøres anderledes, hvis Sønderborg havde været en Venstreledet kommune. Dét ønsker Venstre at skabe rammerne for at ændre efter kommunalvalget, for desværre har der ikke været vilje til at rydde reelt op i bureaukrati og centralisering under det nuværende flertal. Det skal dog ikke afholde Venstre for at gå konstruktivt til budgetforhandlingerne på linje med tidligere år, men nærværende forslag er derfor ikke et fremtidsoplæg, men konkrete forandringer til det fremlagte budgetforslag.

Venstres budgetforslag afspejler også en afbalanceret udvikling imellem land og by med "Hertugbyen Augustenborg" som nyt fyrtårnsprojekt, som efterfølger for "Byens Havn" i Sønderborg, i takt med, at det er færdigrealiseret.

Økonomi

Venstre ønsker at kommunen overholder de aftalte rammer mellem KL og regeringen, og kommunen overholder de vedtagne økonomiske målsætninger, herunder størrelsen af kassebeholdningen. Derfor bekymrer det også Venstre, at kassebeholdningen – trods de af flertallet besluttede skattestigninger - på få år er skrumpet fra over ½ mia. kroner til kun 35 mio. kroner i overslagsårene i det af borgmesteren fremlagte administrative budgetforslag.

For at opnå målsætningen, ønsker Venstre tilpasninger i både drifts- og anlægsbudgettet. Sønderborg kommune ligger i dag på administrationsudgifter 128 mio. kroner over gennemsnittet i Danmark (Indenrigsministeriets tal). Det er Venstres opfattelse, at vi over den kommende valgperiode skal ned på landsgennemsnittet i administrationsudgifter. Det når vi ikke med det nuværende flertal. Men vi ønsker allerede nu en yderligere administrativ driftsreduktion på 5 mio. i 2022, ud over de planlagte årlige effektiviseringer på 15 mio. i overslagsårene. Vi ser det ikke som urealistisk at reducere administrationsomkostninger, så de kommer nærmere landsgennemsnittet. De 5 mio. ønsker Venstre at bruge til at løfte kvalitet og trivsel på folkeskoleområdet, samt øge trafikikkerheden omkring skoler og daginstitutioner. Derudover ønsker vi at styrke indsatsen for at få flere ikke-vestlige indvandrere i job. Her ligger Sønderborg Kommune i dag desværre dårligst i Sydjylland, når det handler om at have ikke-vestlige indvandrere i beskæftigelse.

Venstre ønsker også et skarpere fokus på projektforløb og projektansættelser i kommunen, da de områder er vokset betydeligt gennem de seneste valgperioder.

På anlægssiden har de mange fremrykkede og nye anlægsinvesteringer med låneadgang lagt en dæmper på behovet for nye tiltag, og vi ønsker tilpasninger i anlægsbudgettet for at styrke kassebeholdningen og undgå yderligere overophedning i byggebranchen.

Konkrete ønsker til budgettet:

Fra Bureaucrati til Børn og Uddannelse

Venstres ønsker at reducere bureaukrati og administration i Sønderborg Kommune og anvende midlerne til at styrke børne- og uddannelsesområdet konkret med dette budgetforslag. Derfor ønsker vi at midlerne, der frigives ved en yderligere reduktion på administration, anvendes til et løft af Folkeskolen, og skabe sikre skoleveje, legepladser og gode rammer for vores børn.

• Trafiksikring af skoleveje

Pulje til trafiksikring af skoleveje og omkring daginstitutioner.

Nørreskovskolen, Børnehaven Skratmosen, Den tyske skole i Sønderborg, Nydamskolen, Ahlmannsskolen og krydsningen af Brovej for skolebørn fra Skodsbøl prioriteres først, da der her har været henvendelser om problemer gennem længere tid.

• Samarbejde med Jestrupgård Friland

For at styrke kendskabet til dyr og natur foreslår vi et samarbejde Jestrupgård Friland.

• Legeplads Fynshav Børneunivers

Venstre ønsker at afsætte penge til en tiltrængt reovering af legepladsen ved Fynshav Børneunivers.

• Lysabil Børneunivers – rammer til vuggestue

Tilpasning af fysiske rammer til vuggestuen.

• Udvikling af Rønhave Plads i Sønderborg

I forbindelse med beslutningen om at placere en ny skøjtebane på havnen, var der samtidig enighed om at udarbejde forslag til udvikling af Rønhaveplads, og der er nu udarbejdet flere skitseforslag.

Venstre ønsker, at der kommer mere liv på pladsen med aktiviteter for børn og unge, men også skabe rammer for flere aktiviteter, som kan styrke handelslivet. Vi ønsker at fortsætte processen ved at inddrage beboere og handelslivet inden den endelige beslutning tages.

• Styrkelse af ordblindeområdet

Der indføres systematisk brug af ordblinderisiko-testen i 1. klasse for børn, hvor enten mor/far/begge forældre er kendt ordblinde. Dette som et tilbud og i erkendelse af, at 60% arver dysleksi fra forældrene. Lærerne i indskolingen på kommunens skoler klædes også bedre på til at kunne spotte og anvende ordblinderisiko-testen, så den let og enkelt kan anvendes på alle de børn, der udviser problemer med afkodning og læseforståelse.

Også ordblindetesten i 2.-3. klasse indføres mere systematisk, og der sikres en tættere opfølgning på hvert enkelt barn, der har behov for hjælp. "Ordblinderygsæk", tale til tekst og digitale hjælpemidler skal indtænkes fra start som relevant støtte, og skolerne skal have en reel handlepligt, når ordblindhed eller talblindhed konstateres, så det enkelte barn ikke står uden den nødvendige hjælp.

Social, Senior og sundhed

• Styrkelse af det frie valg på ældreområdet.

Venstre ærgres sig over flertallet i byrådets beslutning om at indskrænke de ældres frie valg af hjemmehjælp. Det er trist for alle ældre i Sønderborg Kommune, at ældreplejen dermed forringes og den enkeltes valgmuligheder reduceres. Vi ønsker derimod at styrke de ældres frie valg af ydelser. Venstre har derfor også klart sagt, at vi mener, at merudgiften på de 2,7 mio. årligt skal tilføres ældrerammen. Venstre foreslår, at pengene bruges til at styrke det frie valg, igangsætning af aktiviteter, der sikrer større trivsel blandt de ældre og oprettelse af små selvstyrende teams i hjemmeplejen, der sikrer at de ældre skal forholde sig til færre personer.

• Oprettelse af brugerbestyrelser for de enkelte plejehjem.

Venstre ønsker et generelt løft af ældreområdet med en anden organisering af området, med bl.a. små selvstyrende teams, færre hjemmehjælpere om den enkelt ældre og en bedre inddragelse af de pårørende og de ældre selv. Som en del af det ønsker Venstre reelle bestyrelser på det enkelte plejehjem.

• Nyt sundhedshus i Augustenborg

For Venstre er en god lægedækning nødvendig for tryghed og bosætning. Derfor er der også behov for at fremtidssikre lægepraksis i Augustenborg gennem opbygningen af et nyt sundhedshus, hvor flere sundhedstilbud samles under et tag. Der skal fra den lokale arbejdsgruppe afklares forhold om ydernumre, såvel som hvilke private sundhedstilbud, der ønsker at flytte med ind i et nyt sundhedshus

• Handicap-venlig badebro ved Alnor.

I forbindelse med arbejdet med at bygge badebro, vinterbade faciliteter og sauna i Alnor, ønsker Venstre, at der stilles ekstra økonomi til rådighed fra kommunens side til at sikre, at badebro og faciliteter bliver handicapvenlige fra start og dermed i højere grad vil kunne bruges af såvel ældre og andre med gåbesvær, mennesker med handicap og familier, der har en klap eller barnevogn med.

Badebro Egernsund

Stranden ved Lågmaj i Egernsund fik i 2021 som Blåt flag, og byens borgerforening fik med hjælp af lokale ildsjæle indsamlet midler til at der også kunne komme en badebro op på stranden.

Den tidligere kommunale badebro var tidligere på året blevet fjernet af sikkerhedsmæssige grunde.

Egernsund Borgerforening ønsker at gøre den nye bro handicapvenlig, og tilføje elementer til broen som øger funktionaliteten og brugervenligheden for både børn og ældre.

Venstre ønsker projektet med 150.000 kr. i kommunal medfinansiering.

Veje og trafik

• Cykelsti fra Lysabild til Kettingskov

Venstre foreslår en cykelsti fra Lysabild til Kettingskov for at få mere sikre skoleveje på Sydals og for at få lukket det sidste "hul" i et sammenhængende cykelstinet fra Kegnæs til Nordborg.

• Cykelsti fra Adsbøl til Avnbøl

For styrke sammenhængen i cykelstinet på Sundevedsiden ønsker Venstre en cykelsti fra Adsbøl til Avnbøl.

• Cykelstier fra Kværs til Snurom og fra Ballebro til Avnbøl

For at styrke trafiksikkerheden på de to strækninger ønskes cykelstier prioriteret som de næste efter de to ovennævnte. Strækningen fra Ballebro til Avnbøl er også vigtig for "turistkorridoren" fra Nordals til Gråsten. Strækningen fra Ballebro til Avnbøl er også vigtig for "turistkorridoren" fra Nordals til Gråsten.

• Ny vej til Sommerhusområde Mommark

For at aflaste den nuværende vej og for at styrke trafiksikkerheden i området ønskes etablering af en ny vejforbindelse ind i området op til Sarupvej, så Fiskervej aflastes for såvel den tunge trafik som kørsel til/fra sommerhusområdet.

• Aflastning af Nordborg bymidte for trafik

Nordborg Bymidte er i dag præget af meget tung og gennemkørende trafik. Det skaber både farlige situationer ved skolen og busholdepladsen, men er også med til at forhindre udviklingen af flere cafeer, butikker, legeplads og et attraktivt bymiljø, som der i takt med oprettelsen af ferieressortet vil være

stigende efterspørgsel på og behov for. Venstre foreslår derfor, at der laves en projektering af, hvordan vejen mod Pøl/Købingsmark kan føres mere direkte og udenom (nord om) bymidten, samt forberedelse af et konkret projekt i dialog med lodsejere, Udviklingsforum Nordals, byudviklere og Nordborg Handel.

- **Chr.10.bro**

Der ønskes igangsat en påkrævet sikring af de bløde trafikanter på broen. Venstre opfatter på ingen måde sagen som afsluttet og ser ikke det opsatte 50-km-i-timen-skilt som en løsning. Der skal iværksættes kontakt til Folketinget og ministeriet, hvis det ikke er muligt for kommunen at finde en acceptabel løsning for vores bløde trafikanter.

- **Maritime veje**

En del af reduktionen på asfaltkontoen skal gå til vores "maritime veje" så vi holder sejltrejser åbne for turister til vores lystbådehavne. Det gælder både i kommunalt ejede, privatejede og foreningsejede havne, hvor der er behov for en uddybning af sejltrejser eller anden indsats for at kunne fastholde og udvikle vores turisme. Havnene langs kysterne i Sønderborg Kommune er yndede feriemål for tusindvis af søfarende turister, som vi ellers ikke ville kunne tiltrække. Derfor er det vigtigt at vores infrastruktur ude i vandet ved vores havne er gearet til sejlbådene.

Boliger og bosætning

- **Tilskud til nedrivninger og byfornyelse**

For at gøre vore landsbyer mere attraktive ønskes afsat penge til kommunal medfinansiering af projekter med fokus på byfornyelse, bygningsforbedring og nedrivning i mindre byer.

- **Nyt sommerhusområde ved Købingsmark**

Arbejdet med at udlægge et nyt sommerhusområde mellem de nuværende bebyggende områder ved Købingsmark opstartes. Der skal givetvis også indhentes tilladelse fra ministeriet, men grundlaget for det er at plangrundlaget udarbejdes, og det ønsker Venstre medtaget i årets budget.

- **By-strategier færdiggøres og kommune- samt lokalplan justeres.**

De allerede aftalte centerby-strategier og helhedsplaner er desværre blevet forsinket og det er problematisk. Derfor ønsker Venstre en bindende aftale for færdiggørelse og udarbejdelse af nye kommune/lokalplaner for vores centerbyer, så udviklingen og private investorers og lokale ildsjæles projekter ikke går i stå.

Kultur og fritid

- **Sydalshallen**

Venstre ønsker fortsat at understøtte udvidelsen af Sydalshallen, men da projektet endnu ikke er "grydeklart", foreslår vi at det afsatte beløb fordeles over to år.

- **Skaterbane i Gråsten**

Gråsten by mangler et område, hvor unge mennesker kan mødes og hænge ud med deres venner. En frivillig arbejdsgruppe med en repræsentant fra Gråsten Forum arbejder på de indledende forberedelser. Der er behov for, at der udarbejdes en projektbeskrivelse med arkitekttegninger og afholdes borgermøde med interessenter. Der afsættes 20.000 kr. til i samarbejde med ungdomsråd og lokale foreninger, at udarbejde et konkret projekt og afholde idemøder.

- **Halfpipe skaterrampe i Ullerup**

For at understøtte ungemiljøet i Avnbøl-Ullerup og sikre, at de unge har et sted at mødes og dyrke streetsport, vil Venstre imødekomme et ønske fra de lokale om at opsætte en skaterrampe.

Rampen kan anvendes til både skateboard, BMX, løbehjul og rulleskøjter, og vi blive det naturlige mødested.

- **Kunstprojekt St.Rådhusgade / Brogade**

Venstre ønsker at understøtte et kunstprojekt på den lejede grund ved Store Rådhusgade/Brogade samt gavlen på hjørnehuset. Lokale upcoming kunstnere og andre skal kunne dekorere væggen med udsmykninger, der viser Sønderborgs DNA.

Hertugbyen Augustenborg

• Hertugbyen Augustenborg som fyrtårnsprojekt

Venstre ønsker, at der arbejdes videre med projektet til udvikling af Hertugbyen Augustenborg sammen med eksterne partnere, hvor kommunen, udover økonomiske midler, kan tilbyde at stille grunde og evt. bygninger til rådighed. Der skal også ske et styrket samarbejde med de private aktører omkring den hvide by og palæet, så den kulturelle dimension af fyrtårnsprojektet får såvel et historisk fokus og bevaringsfokus, men også et moderne fokus, hvor skulpturparken skal udvikles og genopbygges sammen med private aktører og kunstnere. Samtidig vil vi også understøtte de kræfter, der arbejder på at omdanne havnen til et nyt boligområde med bevarelse af det lokale maritime islæt.

Arbejdsmarked og integration

• Flere i arbejde

Vi skal styrke indsatsen for at få flere i arbejde, så vi kommer væk fra bundplaceringen, når vi sammenligner med de øvrige kommuner i Sydjylland. Når det handler om at få mennesker med en ikke-vestlig baggrund i beskæftigelse, ligger Sønderborg ligeledes helt i bund, og derfor ønsker Venstre, at der sættes et konkret mål for hvor mange, der skal i arbejde de kommende år. Projekt "Sønderborg i arbejde" skal evalueres efter to år og det er efter Venstres opfattelse nødvendigt, at der kigges på bredere indsatser end det projekt. Venstre mener, at indsatsen vil kunne sikre besparelser på hhv. 12, 15, 17 og 20 mio. i overslagsårene.

Natur og miljø

• Bekæmpelse af mårhunde og måger

Venstre ønsker fortsat bekæmpelse af måger i samarbejde med de lokale jægere, og ønsker også at kommunen tager initiativ til at styrke bekæmpelsen af måger i Sønderborg by.

• Vild natur

Venstre ønsker at styrke udbredelsen af vild natur i Sønderborg Kommune ved et udvidet samarbejde med lokale lodsejere om opgaven.

Vild natur langs Gendarmstien

Venstre ønsker genetablering af 20.000m² værdifuld natur langs Gendarmstien ved fjernelse af den invasive hybenrose. Det vil skabe en enestående naturoplevelse for de mere end 100.000 personer som hvert år går langs Gendarmstien og samtidig vil det bidrage til øget biodiversitet, specielt af sårbare planter og dyr som lever langs kysten.

Der afsættes 225.000 + 225.000 overslagsår 11,25kr per m² (tallet kommer fra DN Sønderborg som har indhentet pris fra entreprenør).

Sønderborg Naturfond

Naturfonden skal bruges til at "frikøbe" kommunale arealer som ligger i tilknytning til eksisterende værdifuld natur, men som kommunen på nuværende tidspunkt bortforpagter til landbrugsdrift. Disse områder skal udlægges til naturområder til gavn for biodiversiteten. Fonden skal på sigt være selvfinansierende via midler fra det mindre forbrug af mandskab og maskiner hos Vej og Park, når flere arealer kræver mindre pleje. Fonden kan derudover tilføres midler fra private og offentlige aktører, som har interesse i mere vild natur i Sønderborg Kommune. Venstre ønsker at indskyde startkapital i naturfonden, så der allerede i 2022 kan "frikøbes" arealer.